

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 511. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139953976464/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

gruppe med de metriske *parallelter inden for »Ktenodiet«*. Har Brorson i forvejen kendt melodi(er) til et versemål, er der en vis sandsynlighed for gentagen brug, jo stærkere, jo sjældnere metret er. De gamle, traditionelle salmelodier får næppe større betydning; dels er deres versemål for simple, dels var Brorsons smag, som vi har set, i »Svanesang« ihvertfald ikke for dem; det er pietistmelodierne og deres nærmeste forgængere, der foretrækkes. — Finder vi intet ad denne vej, må *strofeparalleler søges i tidens og den nærmeste for- og eftertids verdslige arie- og visebøger*, de tyske fra Rist og Voigtländer til Rathgeber og Sprontes, de nordiske fra Terkelsen og op til Weise, Thielo, Graae, Bellman og Lütken. Atter her vil en melodi have jo større sandsynlighed for sig, jo sjældnere et metrum den er til, ligesom eftersøgningen vil være retfærdiggjort ud fra vor viden om den aldrende Brorsons smag for sin tids verdslige sangkunst. — Mere end til sandsynlighedsslutninger når vi dog ikke ad disse to veje. Vi må derfor prøve at øge sikkerheden ved at sammenligne de melodier, vi således har fundet, med de *folketoner*, som Brorson-teksterne sidenhen har været sunget på i de vakte kredse i Norden. Viser en folketone sig da at være en omsyngning (eller måske blot en svagere efterklang) af f. eks. en Freydinghausen- eller en Sprontes-melodi, da er sandsynligheden stor for, at denne melodi har været Brorsons oprindelige forlæg. Uden Brorsons tekst var den næppe kommet i omløb i folket. På den anden side har netop sangen fra mund til mund spillet en meget væsentlig rolle. Om en af de norske pietistiske vækkere hedder det¹⁾, at »han vant ennå fleir ved sin sang enn ved sin tale«.

Eftersøgningsarbejdet, således som det er skitseret her, er så stort, at jeg til dato kun har nået de to første etaper af det. I min artikel »Brorsons Svanesang« (Samf. Dansk kirkesangs årsskrift 1943, s. 68 ff.) antydede jeg metoden og meddelte nogle få fund og forslag, kraftigt bistået af Harald Vilstrup, Niis Schjørring, Torben Krogh og Finn Vidarø. I den foreliggende afhandling skal jeg prøve den første samlede gennemgang af

¹⁾ O. M. Sandvik: *Østerdalensmusikken* 1843, s. 56. — Svanesangene er således dels udbredt til folkelodier (evt. omsynginger), dels ved de mange optryk i Norge i løbet af det 19. årh. Jf. nærv. udg. III, 16.